

Brussell, 13 ta' Ġunju 2016
(OR. en)

9213/16

ECOFIN 456
UEM 203
SOC 320
EMPL 217
COMPET 290
ENV 336
EDUC 191
RECH 183
ENER 199
JAI 447

NOTA

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
lil:	Kumitat tar-Rappreżentanti Permanenti/Kunsill
Nru dok. Cion:	9131/16 ECOFIN 422 UEM 172 SOC 286 EMPL 182 COMPET 259 ENV 303 EDUC 159 RECH 151 ENER 164 JAI 409 - COM(2016) 334 final
Suġġett:	Rakkomandazzjoni għal RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL dwar il-programm nazzjonali ta' riforma tal-2016 tal-Latvja u li tagħti opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2016 tal-Latvja

Id-delegazzjonijiet isibu meħmuż l-abbozz ta' Rakkomandazzjoni tal-Kunsill imsemmija hawn fuq, kif riveduta u maqbula minn diversi kumitati tal-Kunsill, abbażi tal-proposta tal-Kummissjoni COM(2016) 334 final.

RAKKOMANDAZZJONI TAL-KUNSILL

ta'...

dwar il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2016 tal-Latvja u l-ghoti ta' opinjoni tal-Kunsill dwar il-Programm ta' Stabbiltà tal-2016 tal-Latvja

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA,

Wara li kkunsidra t-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, u b'mod partikolari l-Artikoli 121(2) u 148(4) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tishih tas-sorveljanza ta' pozzizzjonijiet ta' budget u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni tal-politika ekonomika¹, u partikolarment l-Artikolu 5(2) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni Ewropea,

Wara li kkunsidra r-riżoluzzjonijiet tal-Parlament Ewropew,

Wara li kkunsidra l-konkluzjonijiet tal-Kunsill Ewropew,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Komitat tal-Impjiegi,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Komitat Ekonomiku u Finanzjarju,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Komitat tal-Protezzjoni Soċjali,

Wara li kkunsidra l-opinjoni tal-Komitat tal-Politika Ekonomika,

¹ ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1.

Billi:

- (1) Fis-26 ta' Novembru 2015, il-Kummissjoni adottat l-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir, li ta bidu għas-Semestru Ewropew għall-koordinazzjoni tal-politika ekonomika tal-2016. Il-prijoritajiet tal-Istħarriġ Annwali dwar it-Tkabbir ġew approvati mill-Kunsill Ewropew fis-17-18 ta' Marzu 2016. Fis-26 ta' Novembru 2015, abbażi tar-Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill², il-Kummissjoni adottat ir-Rapport dwar il-Mekkaniżmu ta' Twissija, li fih hija ma identifikatx lil-Latvja bħala wiehed mill-Istati Membri li fir-rigward tiegħu kellha ssir analiżi fil-fond. Fl-istess ġurnata, il-Kummissjoni adottat ukoll rakkomandazzjoni għal Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar il-politika ekonomika taż-żona tal-euro. Din ir-Rakkomandazzjoni ġiet approvata mill-Kunsill Ewropew fit-18-19 ta' Frar 2016 u adottata mill-Kunsill fit-8 ta' Marzu 2016³. Bħala pajjiż li l-munita tiegħu hija l-euro, u fid-dawl tal-interkonnessjonijiet mill-qrib bejn l-ekonomiji fl-Unjoni Ekonomika u Monetarja, il-Latvja għandha tiżgura l-implimentazzjoni shiha u f'waqtha ta' din ir-Rakkomandazzjoni.
- (2) Ir-rapport għal kull pajjiż tal-2016 għal-Latvja ġie ppubblikat fis-26 ta' Frar 2016. Dan ivvaluta l-progress li għamlet il-Latvja fl-indirizzar tar-rakkomandazzjonijiet speċifiċi għall-pajjiż adottati mill-Kunsill fl-14 ta' Lulju 2015 u l-progress tal-Latvja lejn il-miri nazzjonali tagħha tal-Europa 2020.
- (3) Fil-14 ta' April 2016, il-Latvja ppreżentat il-Programm Nazzjonali ta' Riforma tal-2016 tagħha u l-Programm ta' Stabbiltà tal-2016 tagħha. Sabiex jiġu kkunsidrati l-konnessjonijiet ta' bejniethom, iż-żewġ programmi ġew ivvalutati fl-istess żmien.

² Regolament (UE) Nru 1176/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Novembru 2011 dwar il-prevenzjoni u l-korrezzjoni tal-iżbilanċi makroekonomiċi (ĠU L 306, 23.11.2011, p. 25).

³ ĠU C 96, 11.3.2016, p. 1.

- (4) Rakkomandazzjonijiet speċifiċi rilevanti għall-pajjiż ġew indirizzati fl-ipprogrammar tal-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej għall-perjodu 2014-2020. Kif kien previst fl-Artikolu 23 tar-Regolament (UE) Nru 1303/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill⁴, fejn ikun neċessarju li jingħata sostenn lill-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet rilevanti tal-Kunsill, il-Kummissjoni tista' titlob lil Stat Membru li jirrieżamina u jipproponi emendi għall-Ftehim ta' Shubija u għall-programmi rilevanti tiegħu. Il-Kummissjoni pprovdiet aktar dettalji dwar kif se tuża din id-dispożizzjoni f'linji gwida dwar l-applikazzjoni tal-miżuri li jorbtu l-effettività tal-Fondi Strutturali u ta' Investiment Ewropej ma' governanza ekonomika soda.
- (5) Fil-Programm ta' Stabbiltà tagħha tal-2016, il-Latvja talbet devjazzjoni temporanja ta' 0,5 % tal-PDG mill-pjan ta' aġġustament meħtieġ lejn l-oġġettiv ta' terminu medju fl-2017 biex jiġu kkunsidrati r-riformi strutturali ewlenin b'impatt pożittiv fuq is-sostenibbiltà fit-tul tal-finanzi pubbliċi, b'mod partikolari tar-riforma fis-seħh fis-settur tas-saħħa abbażi tal-Istrateġija tas-Saħħa 2014-2020. Id-dettalji tar-riforma huma mogħtija fil-qosor fil-Programm ta' Stabbiltà. L-għan huwa li l-iffinanzjar pubbliku għas-settur tas-saħħa jizdied għal 4 % tal-PDG sal-2020 meta mqabbel ma' 3 % tal-PDG fl-2015. L-implimentazzjoni shiha tar-riforma hija stmata li ser iżżid l-impjigi b'0,6 % u l-livell ta' PDG bi 2,2 % sal-2023, li se jkollhom impatt pożittiv fuq is-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi fuq terminu twil. L-impatt pożittiv fuq it-tkabbir u s-sostenibilità fit-tul tal-finanzi pubbliċi huwa vvalutat bħala plawżibbli. Il-Latvja bħalissa tista' tiġi vvalutata bħala li tikkwalifika għad-devjazzjoni temporanja mitluba fl-2017, bil-kundizzjoni li timplimenta b'mod xieraq ir-riformi miftiehma, li se jkunu immonitorjati taħt is-Semestru Ewropew. Madankollu, l-ammont ta' devjazzjoni temporanja permessa hija kundizzjonali fuq ir-rispett ta' parametru referenzjarju minimu (jiġifieri deficit strutturali ta' 1,7 % tal-PDG). B'rizultat ta' dan, il-previżjoni tar-rebbiegħa tal-Kummissjoni tal-2016 tindika spazju addizzjonali għal devjazzjoni temporanja ta' 0,1 % tal-PDG fl-2017.

⁴ Regolament (UE) Nru 1303/2013 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-17 ta' Diċembru 2013 li jistabbilixxi dispożizzjonijiet komuni dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Fond ta' Koeżjoni, il-Fond Agrikolu Ewropew għall-Iżvilupp Rurali u l-Fond Marittimu u tas-Sajd Ewropew u li jistabbilixxi d-dispożizzjonijiet generali dwar il-Fond Ewropew għall-Iżvilupp Reġjonali, il-Fond Soċjali Ewropew, il-Fond ta' Koeżjoni u l-Fond Ewropew għall-Affarijiet Marittimi u s-Sajd u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1083/2006 (ĠU L 347, 20.12.2013, p. 320).

- (6) Bhalissa l-Latvja qiegħda fil-parti preventiva tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir. Fil-Programm ta' Stabbiltà tiegħu tal-2016, il-Gvern qed jippjana titjib gradwali fil-bilanċ nominali li se jilhaq 0,5 % tal-PDG fl-2019. L-aġġustament ippjanat lejn l-oġettiv baġitarju ta' terminu medju – defiċit ta' 1 % tal-PDG f'termini strutturali – iqs id-devjazzjonijiet mitluba marbuta mar-riforma sistemika tal-pensjonijiet fl-2017 u l-2018 u għar-riforma strutturali maġġuri fis-settur tas-saħħa fil-perjodu 2017-2019. Skont il-Programm ta' Stabbiltà, il-proporzjon tad-dejn tal-gvern mal-PDG huwa mistenni li jilhaq 40 % fl-2016 qabel jonqos għal 38 % fl-2018. Ix-xenarju makroekonomiku li jsejjes dawn il-projezzjonijiet baġitarji huwa plawżibbli. Madankollu, il-miżuri meħtieġa sabiex isostnu l-miri tad-defiċit ippjanati mill-2017 'il quddiem ma ġewx speċifikati biżżejjed. Abbażi tat-tbassir tar-Rebbiegħa 2016 tal-Kummissjoni, il-valutazzjoni kumplessiva turi li hemm ir-riskju ta' xi devjazzjoni fl-2016 u mingħajr tibdil fil-politika, fl-2016 u 2017 meħuda flimkien. Fuq il-bażi tal-valutazzjoni tiegħu tal-Programm ta' Stabbiltà u meta jikkunsidra t-tbassir tal-Kummissjoni tar-rebbiegħa tal-2016, il-Kunsill hu tal-opinjoni li l-Latvja hi mistennija tikkonforma b'mod ġenerali mad-dispożizzjonijiet tal-Patt ta' Stabbiltà u Tkabbir. Madankollu, ser ikunu meħtieġa iktar miżuri biex jiżguraw il-konformità fl-2016.
- (7) Il-provvista tal-ħaddiema hija mxekkla b'popolazzjoni fl-età tax-xogħol dejjem tonqos u żidiet fil-pagi li jeċċedu l-produttività u b'hekk jheddu l-kompetittività tal-prezzijiet. Miżuri biex tizzied l-impjegabbiltà u jitjiebu l-kapital uman huma għalhekk meħtieġa biex jgħinu l-kompetittività.
- (8) Ir-rata ta' dawk fir-riskju tal-faqar u l-eskluzjoni soċjali fil-Latvja hija fost l-ogħla fl-UE. Qed isir xogħol ta' thejjija biex jiddaħħal livell minimu ta' introjtu, iżda l-implimentazzjoni tiegħu mhijiex fiċ-ċert u l-applikazzjoni universali tiegħu qed tiġi dilwita minhabba l-kostijiet fiskali. Barra minn hekk, l-adekwatezza tal-benefiċċji tal-assistenza soċjali ma tjibitx mill-2009, hekk li żammet lura t-tnaqqis effikaċi tal-faqar. Ir-riforma tal-livell minimu tal-introjtu hija mistennija li tnaqqas il-frammentazzjoni attwali tal-assistenza soċjali u li tipprovdi inċentiv għax-xogħol.
- (9) Il-kopertura tal-miżuri ta' attivazzjoni għadha baxxa, b'mod partikolari għal dawk li ilhom qiegħda. Flimkien ma' servizzi tas-saħħa ħżiena u servizzi soċjali insuffiċjenti, dan ifixkel ir-riintegrazzjoni effettiva fis-suq tax-xogħol. Aktar użu tal-miżuri ta' attivazzjoni jagħti spinta lill-impjiegi.

- (10) Finanzjament baxx tal-kura tas-saħħa pubblika, nuqqasijiet strutturali inerenti, hlasijiet għolja mħallsa miċ-ċittadin innifsu u kosteffettività subottimali jhallu ħafna mill-popolazzjoni fil-bżonn fejn tidhol il-kura tas-saħħa. Filwaqt li l-aċċess għall-kura tas-saħħa għal kazijiet mediċi kritiċi ingħata prijorità, il-forniment tas-servizzi huwa limitat minn restrizzjonijiet finanzjarji.
- (11) Filwaqt li l-Latvja għamlet progress fir-riforma tas-sistema tal-edukazzjoni għolja, b'mod partikolari billi ttipprovdi inċentivi li jippremjaw il-kwalità u l-istabbiliment ta' sistema ta' akkreditazzjoni indipendenti, huwa meħtieġ titjib fl-edukazzjoni u t-taħriġ vokazzjonali, partikolarment fir-rigward tar-riforma tal-kurrikuli u l-istabbiliment ta' qafas regolatorju għal tagħlim imsejjes fuq ix-xogħol, sabiex jitjiebu l-kwalità u d-disponibilità tagħhom. Is-sħab soċjali jista' jkollhom rwol fl-iżvilupp tal-iskemi tat-tip ta' apprendistat, kif spjegat fil-Liġi tal-Edukazzjoni Vokazzjonali.
- (12) L-investimenti qed jinżammu lura minn kwistjonijiet ta' innovazzjoni, nuqqasijiet fl-ambjent tan-negozju u t-tnaqqis fid-daqs tal-forza tax-xogħol. Nuqqas ta' spinta fl-innovazzjoni u bażi frammentata għar-riċerka qed ifixklu t-tranżizzjoni rapida u effiċjenti tal-Latvja lejn attivitajiet b'valur miżjud oghla u b'intensità għolja ta' għarfien. Livell baxx ta' protezzjoni għall-investituri fl-applikazzjoni tas-sistema tal-insolvenza, flimkien ma' ineffiċjenzi fl-amministrazzjoni pubblika, ikomplu jgerrxu l-investimenti.
- (13) Il-Gvern ħa passi biex inaqqas il-frammentazzjoni attwali tal-baži tar-riċerka pubblika, itejjeb il-kwalità tagħha u jsaħħaħ il-kapaċità tal-innovazzjoni tas-settur tan-negozju. Minkejja l-progress li sar, kemm l-investimenti pubbliċi kif ukoll kummerċjali fir-riċerka u l-innovazzjoni għadhom baxxi ħafna meta mqabbla mal-medja tal-UE. Jeħtieġ li jkompli l-konsolidament tal-baži tar-riċerka, flimkien ma' zieda fl-għadd ta' riċerkaturi u l-kwalità tar-riċerka. Implimentazzjoni shiħa tar-riformi bbażata fuq l-Istrateġija ta' Speċjalizzazzjoni Intelligenti u l-użu shiħ ta' għodod ta' politika eżistenti jinċentivaw l-investment privat fl-innovazzjoni.
- (14) Is-sistema tal-insolvenza hija pperċepita min-negozji bħala ostaklu għall-investment, peress li r-rati ta' rkupru tal-assi huma baxxi u amministraturi tal-insolvenza huma soġġetti għal ftit superviżjoni.

- (15) Il-Latvja introduċiet b'suċċess diversi inizjattivi biex itejjeb l-effiċjenza u l-kwalità tas-sistema ġudizzjarja. Madankollu, għalkemm huwa komprensiv, ir-regim tal-prevenzjoni tal-kunflitti ta' interess għall-uffiċjali pubbliċi huwa kumpless u riġidu, u jipprijoritizza l-konformità formali fuq il-merti tal-każijiet individwali. Barra minn hekk, il-Bureau tal-Ġlieda Kontra u l-Prevenzjoni tal-Korruzzjoni ddgħajjef minhabba tensjonijiet interni li ddestabilizzawh u naqqsu l-fiduċja pubblika fl-operat tiegħu u fir-rieda tiegħu li jagħti prijorità lil każijiet bi profil għoli.
- (16) L-ineffiċjenzi ġenerali fl-amministrazzjoni pubblika, l-aktar minhabba d-dawran relattivament għoli tal-persunal, id-dewmien fir-riforma tas-servizz pubbliku u ġestjoni hażina tal-proġetti, ma jwasslux għal ambjent favorevoli għall-investment. Ir-remunerazzjoni tas-settur pubbliku mhijiex marbuta kif xieraq mar-responsabbiltajiet.
- (17) Fil-kuntest tas-Semestru Ewropew, il-Kummissjoni wettqet analiżi komprensiva tal-politika ekonomika tal-Latvja u ppubblikatha fir-rapport tal-pajjiż tal-2016. Hija vvalutat ukoll il-Programm ta' Stabbiltà u l-Programm Nazzjonali ta' Riforma u s-segwitu mogħti għar-rakkomandazzjonijiet indirizzati lil-Latvja fis-snin preċedenti. Hija mhux biss qieset ir-rilevanza tagħhom għall-politika fiskali u soċjoekonomika sostenibbli fil-Latvja imma qieset ukoll il-konformità tagħhom mar-regoli u mal-gwida tal-UE, fid-dawl tal-htieġa li tissaħħaħ il-governanza ekonomika kumplessiva tal-Unjoni billi jingħata kontribut fil-livell tal-UE għad-deċiżjonijiet nazzjonali futuri. Ir-rakkomandazzjonijiet skont is-Semestru Ewropew huma riflessi fir-rakkomandazzjonijiet (1) sa (3) ta' hawn taħt.
- (18) Fid-dawl ta' din il-valutazzjoni, il-Kunsill eżamina l-Programm ta' Stabbiltà, u l-opinjoni tiegħu⁵ hija riflessa b'mod partikolari fir-rakkomandazzjoni (1) hawn taħt.

⁵ Taħt l-Artikolu 5(2) tar-Regolament (KE) Nru 1466/97.

B'DAN JIRRAKKOMANDA li l-Latvja tiehu azzjoni fl-2016 u l-2017 biex:

1. Tiżgura li devjazzjoni mill-perkors ta' aġġustament lejn l-oġġettiv baġitarju ta' terminu medju fl-2016 u l-2017 tkun limitata għall-provvediment marbut mar-riforma sistemika tal-pensjonijiet u mar-riforma strutturali maġġuri fis-settur tal-kura tas-saħħa. Tnaqqas il-proporzjon tat-taxxa għal dawk bi dħul baxx billi tisfrutta bidla mit-taxxa li tiffavorixxi t-tkabbir lejn taxxi ambjentali u fuq il-proprjetà u ttejjeb il-konformità mar-regoli tat-taxxa.
2. Ittejjeb l-adegwatezza tal-benefiċċji tal-assistenza soċjali u żżid il-miżuri li jgħinu lid-destinatarji jsibu u jzommu xogħol, inkluż permezz ta' zieda fil-kopertura tal-miżuri ta' attivazzjoni. Thaffef ir-riforma kurrikulari fl-edukazzjoni vokazzjonali, tistabbilixxi, bl-involvement tas-sħab soċjali, qafas regolatorju għal tagħlim imsejjes fuq ix-xogħol u żżid l-offerta tagħhom. Ittejjeb l-aċċessibbiltà, il-kwalità u l-kosteffettività tas-sistema tal-kura tas-saħħa.
3. Tkompli bil-konsolidazzjoni tal-istituzzjonijiet tar-riċerka u tipprovdi inċentivi għall-investiment privat fl-innovazzjoni. Issaħħaħ ir-regim tal-prevenzjoni tal-kunflitt ta' interess u tistabbilixxi qafas legali komuni tal-impjegati pubbliċi kollha. Iżżid ir-responsabbilizzazzjoni u s-sorveljanza pubblika tal-amministraturi tal-insolvenza.

Magħmul fi Brussell,

*Għall-Kunsill
Il-President*
